

Economie x Ecologie =

Een drieluik

De belangstelling voor agrarisch natuurbeheer is de voorbije jaren onder impuls van het Europees Plattelandsbeleid sterk toegenomen. Europa wil, met cofinanciering van de lidstaten, ook in de toekomst het agrarisch natuurbeheer ondersteunen. Daarbij schuift het drie belangrijke aandachtspunten naar voren. In de eerste plaats moet meer werk gemaakt worden van het verhogen van de biodiversiteit, daarnaast moet er meer aandacht gaan naar een gebiedsgerichte aanpak en tot slot dringt Europa ook aan op meer gecoördineerde initiatieven, waarbij een samenwerking tussen groepen landbouwers centraal staat. **Agrobeheersgroepen** kunnen hier een oplossing bieden.

Agrarisch natuurbeheer biedt ook op financieel vlak bijkomende kansen voor landbouwers die het beheer en het onderhoud van natuur- en landschapselementen op zich nemen. Deze projecten zouden wel meer slaagkansen hebben als de juridische en administratieve last voor de landbouwers tot een minimum beperkt zou worden. Een beter georganiseerde aanpak moet ervoor zorgen dat de betrokken boeren juridisch en administratief in orde zijn. **Agro|aanneming** kan hier een oplossing bieden.

De betrokken landbouwers hebben recht op een degelijke vergoeding voor hun inzet. Het is daarbij wel de vraag of er steeds een beroep gedaan moet worden op de overheid. Is het niet veel logischer dat initiatieven mee genomen en uitgewerkt worden door diegenen die er de vruchten van plukken? De nood aan goede buffers in de haven is een gevolg van economische ontwikkelingen in het havengebied. Een **gebiedsfonds** is een uitstekend middel om de belanghebbenden beter te betrekken en alle spelers op het veld warm te maken voor natuur- en landschapsbeheer in het gebied. Dit fonds verenigt alle betrokken partijen en kan de landbouwers die de beheersmaatregelen uitvoeren, vergoeden.

Het **project Eco²** wil op deze drie uitdagingen inspelen met de volgende deelinitiatieven.

- Via agrobeheersgroepen en een agrobeheerscentrum bouwen we tussen plaatselijke boeren samenwerkingsverbanden uit inzake agrarisch landschaps- en natuurbeheer. Twee veldwerkers zullen, met de steun van één expert agronatuurbeheer, dit initiatief in het veld uitbouwen.
- We ontwikkelen een efficiënte ondersteuning van landbouwers die gemotiveerd zijn om beheers- en onderhoudswerken uit te voeren zodat agrarisch aannemingswerk toegankelijk wordt. Via één regionaal en vijf provinciale steunpunten genereren en begeleiden we opdrachten.
- We werken een gebieds- en marktgerichte aanpak voor landschapsontwikkeling uit. Dit project spitst zich toe op de Haven van Gent, waar werk wordt gemaakt van landschapsbouw en van alternatieve financieringsinstrumenten.

Eco² is een initiatief van de Boerenbond, de Vlaamse Landmaatschappij, agro|aanneming en het Agentschap voor Natuur en Bos, met de financiële steun van Europa en de Vlaamse Gemeenschap, Rurant en LISRO.

Ben je geïnteresseerd om landschaps- en natuurbeheer te integreren in je bedrijfsvoering? Wil je bovendien mee aan tafel schuiven wanneer in een vroege fase bekeken wordt waar en hoe dit beheer in je werkomgeving vorm kan krijgen? Zie je het zitten om samen met collega's onder deskundige begeleiding te zoeken naar een aanpak die past binnen jouw eigen bedrijf en dat van je burens? Dan vormen ook voor jou de agrobeheersgroepen een nieuwe kans om onder deskundige begeleiding proactief aan natuur- en landschapsbeheer te doen. Een kans om zelf de vork bij de steel te pakken en niet te wachten tot sommige maatregelen je opgedrongen worden, op plaatsen waar je het zelf niet wil.

Boereninitiatief in boerenhanden

Van, voor en door boeren

Wanneer de overheid landbouwers de mogelijkheid biedt om als groep de handen in elkaar te slaan, dan is het van belang om het initiatief én de uitvoering ervan in eigen handen te nemen. Dit geldt ook voor het uitwerken en uitvoeren van natuurbeheersmaatregelen. Hierbij kan de Boerenbond samen met de VLM een belangrijke rol spelen door een plaatselijke agrobeheersgroep (ABG) uit te bouwen.

De oprichting van een agrobeheersgroep is een initiatief van, door en voor boeren uit een bepaald gebied. Dit is het eerste en meteen ook het belangrijkste uitgangspunt. Het zijn de boeren die zich naar aanleiding van een bepaald initiatief binnen de eigen structuur groeperen, die de uitvoering in eigen handen nemen en zo nodig zelf één of meerdere projecten op poten zetten. Dit impliceert meteen dat de ABG zich situeert binnen het economische landbouwgebeuren. De ABG richt zich dus niet op vrijblijvende engagementen, maar op initiatieven waarbij er tegenover de uitvoering van een aantal afspraken ook een verantwoorde vergoeding staat.

Voor een degelijke begeleiding kan de plaatselijke groep een beroep doen op twee veldwerkers, die via het project Eco² ter beschikking gesteld worden en die samenwerken met de plaatselijke regioconsultant van de Boerenbond en de bedrijfsplanner van de VLM. We denken hierbij niet alleen aan een organisatorische begeleiding, maar onder meer ook aan inhoudelijke ondersteuning, vorming of hulp bij de technische uitvoering.

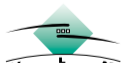
Bedrijfsgilden als uitvalsbasis

De ABG wordt opgericht binnen of in samenspraak met de bestaande plaatselijke Boerenbondstructuur (Bedrijfsgilde of Kring). In eerste instantie richt de ABG zich tot de leden van de Bedrijfsgilde of de Kring. Dit sluit niet uit dat ook boeren die geen Boerenbondlid zijn aan bepaalde projecten kunnen meewerken.

Het bestuur van de ABG beslist over het uitvoeren van de afgesproken beheersinitiatieven en het opstarten van

LEES VERDER BLZ. 20

agro|aanneming

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
UW PARTNER IN DE OPEN RUIMTE

Met steun van de
Vlaamse overheid

Deze katern werd samengesteld door Sylvie Fosselle (VLM), Bart Schoukens (agro|aanneming), Benny Vanganswinkel (LISRO) en Peter Van Bossuyt (Boerenbond). Over elk van de deelprojecten is een infolder ter beschikking. Je kan zo'n infolder bestellen bij de in deze katern vermelde verantwoordelijken voor de deelprojecten.

nieuwe initiatieven, op voordracht van een of meerdere leden van de groep. Niet alle leden van de groep hoeven aan alle beheersprojecten deel te nemen.

Aangezien het momenteel voor de overheid nog niet mogelijk is om met een groep boeren een beheersovereenkomst af te sluiten, zullen alle overeenkomsten die binnen een ABG uitgevoerd worden nog individueel afgesloten worden tussen de overheid en de betrokken landbouwer, lid van de ABG.

Agrobeheerscentrum als steun

Omdat gebiedsgericht natuurbeheer voor de meeste landbouwers vrij onbekend is, is het belangrijk dat ze kunnen terugvallen op voldoende organisatorische en inhoudelijke ondersteuning. Voor de organisatorische aspecten kan de ABG een beroep doen op de twee veldwerkers. Zij volgen samen met de leden van de ABG de uitwerking van concrete projecten en initiatieven. Zij begeleiden ook het overleg met administraties en andere organisaties.

De veldwerkers en ABG's kunnen ook rekenen op de deskundige ondersteuning van het agrobeheerscentrum dat binnen de Boerenbond wordt opgericht, in samenwerking met de VLM. Dit centrum wordt geleid door een expert Agronatuurbeheer, die uiteraard ook voeling heeft met de landbouw. Het agrobeheerscentrum wil zich daarnaast ook profileren als een kenniscentrum en een praktijkgerichte onderzoeksgroep in het kader van agrarisch natuurbeheer.

Samenwerking met derden

Dit wil niet zeggen dat de plaatselijke ABG's alle hooi op eigen vork moeten nemen. De veldwerkers en het agrobeheerscentrum gaan na hoe, afhankelijk van het initiatief, de beste samenwerkingsverbanden uitgebouwd kunnen worden. We denken daarbij niet enkel aan het inschakelen van de VLM-bedrijfsplanners, maar bijvoorbeeld ook aan de provinciale diensten Land- en tuinbouw, het Agentschap voor Natuur & Bos, de plaatselijke natuur- en jagersverenigingen, regionale landschappen en gemeentelijke diensten. Belangrijk daarbij is wel dat de plaatselijke ABG het initiatief neemt en de boeren in samenspraak met de andere betrokken actoren het roer in eigen handen houden.

Omgekeerd bestaat de mogelijkheid dat ook derden met voorstellen tot samenwerking naar de ABG trekken. Zo zijn er vandaag al groepen landbouwers die op vraag van de plaatselijke wildebeheerseenheid tegen vergoeding graanranden laten staan, die in de winter voedsel en bescherming bieden voor de aanwezige vogelpopulatie.

Samen aan de slag

Binnen de ABG kunnen afspraken gemaakt worden over de gemeenschappelijke uitvoering van een project. In heel wat gevallen komt dit erop neer dat enkele leden van de groep een aantal beheersmaatregelen zullen uitvoeren. De coöperatie agro|aanneming kan hier een degelijke ondersteuning bieden, zodat de betrokkenen met alle wettelijke regelingen in orde zijn. Voor meer informatie over agro|aanneming verwijzen we naar een afzonderlijke bijdrage op de pagina hiernaast.

Nieuwe initiatieven

In Nederland leert de ervaring dat een eerste initiatief al snel leidt tot nieuwe initiatieven in het gebied. De landbouwers blijven niet langer passief aan de zijlijn tot hen een nieuwe maatregel wordt opgedrongen. De agrobeheersgroep is daarbij soms de stuwende kracht, in andere gevallen gaat men eerder in op een vraag. Enkele voorbeelden zijn overeenkomsten met jagers of het onderhoud van kleine landschapselementen op vraag van particulieren of gemeentebesturen. Ook de aanleg en het onderhoud van recreatieve voorzieningen of de aanleg van wandelpaden op grasbufferstroken behoort tot de mogelijke initiatieven.

INFORMATIE – Wil je meer weten, dan kan je terecht bij beide veldwerkers:

- Voor Vlaams-Brabant, Oost- en West-Vlaanderen: Frederik Vereecken, 0473 66 42 72
- Voor Vlaams Brabant, Antwerpen en Limburg: Jan Ruppus, 0497 81 49 31

Een ABG avant la lettre

In Peer heeft men niet gewacht op het opstarten van het Eco²-project om al met een groep landbouwers in te spelen op de uitdagingen die de sector inzake milieu-, natuur- en landschapsbeheer te wachten staan. Wat er de voorbije twee jaar in Peer werd uitgebouwd en de komende jaren verder ontwikkeld wordt, is een mooie illustratie van waar de Boerenbond met het oprichten van agronatuurgroepen naartoe wil. Zelf het initiatief nemen, biedt proactief een antwoord aan hen die veeleer via gebods- en verbodsbepalingen allerlei initiatieven willen opdringen.

Natuurverbinding dankzij landbouw

De Bolissenbeek ligt in een groot aaneengesloten landbouwgebied dat in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen omschreven wordt als de 'vlakte van Peer'. In het verleden ondernam men vanuit natuurhoek al meerdere pogingen om dit beektraject – dat deel uitmaakt van de Dommelvallei – te hervormen tot natuurverbingsgebied. Gezien het belang van het aaneengesloten landbouwgebied waar de Bolissenbeek doorheen stroomt, werd hier niet op ingegaan in het kader van de provinciale structuurplanning, noch op gemeentelijk niveau. Men wilde voorkomen dat een sterke natuurverweving een negatieve impact zou hebben op de aanwezige landbouwbedrijven, die in hoofdzaak in de vallei gevestigd zijn.

Toch bleef de vraag vanuit natuurhoek bij de landbouwers niet in dovemansoren hangen. Zij waren bereid om vanuit hun bedrijfssituatie te bekijken hoe ze konden inspelen op sommige belommernissen inzake natuurontwikkeling. Op initiatief van Johan Hillen, melkveehouder en voorzitter van de watering 'De Dommelvallei', werd het idee geopperd om het heft in eigen handen te nemen. Bedoeling was met een groep boeren zelf een beekrand als natuurverbingsgebied aan te leggen. De aanpalende landbouwers zouden die beekrand zelf in beheer nemen via beheersovereenkomsten met VLM. Enkele landbouwers gaven meteen het goede voorbeeld.

Ook de provincie Limburg (3de directie) ondersteunde dit proefproject. Dankzij gedeputeerde voor Leefmilieu Frank Smeets werden er spontaan middelen ter beschikking gesteld voor zoveel innovatief engagement. In samenwerking met de bedrijfsgilde van het gewest Peer werden er enkele informatievergaderingen georganiseerd voor de landbouwers uit het gebied; vooral de plaatsbezoeken aan de randen bij de beek zelf hadden succes.

Uiteindelijk zaaiden een zevental landbouwers een extensief grasmengsel in langs elke kant van de beek, op een beekrand van zo'n 6 meter breed. In totaal werd dus eigenlijk een beekrand van 12 meter breed ingericht. In het voorjaar gaf een divers bloemenmengsel al kleur aan een beekrand van ruim 3 kilometer lang. De zone van 6 meter werd afgerasterd zodat de dieren er niet op konden. De watering zorgde voor de inbuizing van de laterale zijtoevoeren,

zodat ruiming van de beek meteen ook veel efficiënter uitgevoerd kon worden. De landbouwers voerden de aanleg zelf uit, in samenwerking met LISRO en de coöperatie agro|aanneming. Zo konden de betrokken landbouwers nog een graantje meepikken van het aannemerswerk. De beekrand vormt nu een lang groen lint in het landschap, dat de waterloop langs weerszijden begeleidt.

De betrokken boeren maakten ook afspraken over het onderhoud van de hele beekrand. In plaats van elke landbouwer zijn stukje rand te laten beheren, werd alle onderhoudswerk overgelaten aan een van de collega's. Op die manier kan een van de aanliggende boeren het hooien ook efficiënt uitvoeren door die de hele strook ineens te maaien, als was het één langgerekt perceel. De betrokken landbouwer kan het onderhoud uitvoeren als coöperant van agro|aanneming, binnen alle wettelijke bepalingen.

Maatschappelijk draagvlak

Een manshoog infobord langs de gewestweg die het gebied doorkruist, informeert alle passanten over het project en zijn doelstellingen. Het illustreert hoe men op deze manier sproeistoffen en meststoffen weert uit de buurt van de beek. Zo krijgt het publiek inzicht in de inspanningen die de boeren leveren en de boeren worden om deze inspanningen gewaardeerd, ook vanuit natuurhoek.

Dit toont hoe de landbouw door zelf initiatief te nemen in knelgevallen de baas blijft in eigen gebied, en anderzijds toch kan tegemoetkomen aan sommige maatschappelijke verzuchtingen. Het gegeven dat de landbouwers voor hun inspanningen een beheersvergoeding ontvangen, zorgt voor een win-winsituatie.

In totaal werken vandaag aan dit project 7 landbouwers mee. Zij zorgen samen voor het beheer van 4,20 ha extensieve beekrand, over een lengte van 3 kilometer. Het is de bedoeling om dit initiatief nog uit te breiden via een grootschaliger Interregproject met Nederland.

Dat in Peer de eerste agrobeheersgroep avant la lettre actief is, zal elke aandachtige lezer zeker niet ontgaan zijn. Het zal dan ook niemand verwonderen dat de eerste agrobeheersgroep in Vlaanderen naar alle waarschijnlijkheid in het Noorden van Limburg zijn activiteiten zal ontwikkelen. ■

Landschapsbeheer, boeren weten van aanpakken

Binnen ECO² wil agro|aanneming gemotiveerde landbouwers actief laten deelnemen aan inrichtings- en beheerswerken van natuur en landschap. Dit gebeurt door het uitbouwen van een regionale structuur die zorgt voor het aantrekken en begeleiden van opdrachten. Daarnaast zorgt agro|aanneming ervoor dat de landbouwer zijn kennis en materiaal zo goed mogelijk kan inzetten. Deze werkwijze biedt kansen aan landschap, landbouwer en opdrachtgever.

De samenwerking met gemeente Pepingen loopt goed. Zes boeren uit deze gemeente maaiden er de bermen, samen met het gemeentepersoneel. In de winter maakten ze deel uit van de ploeg die de wegen sneeuwvrij houdt. Ze traden vooral in actie op het ogenblik dat de werkuren van gemeentewerknemers erop zaten.

Een kans voor het landschap

In een verstedelijkt Vlaanderen stijgt de waardering voor natuur en landschap. Tegelijkertijd groeit de ervaring dat het tijd, kennis en kunde – en een geschikt machinepark – vraagt om natuur- en landschapselementen in te richten en te beheren. Niet zelden knelt juist hier het schoentje. Beherende instanties en besturen hebben soms te weinig middelen en mensen ter beschikking om het onderhoud afdoende uit te voeren ... Hier kunnen lokale landbouwers ter hulp komen.

Agrarische ondernemers die tijd en zin hebben om tegen betaling voor derden werken uit te voeren in het landelijke gebied, kunnen uitkomst brengen via hun inzet met eigen machines. Zij kunnen werken met een gewoon aannemingscontract (onderhoud van holle wegen, knotten van wilgen, herinzaaien van sportvelden ...) of in samenwerking en ter aanvulling van het bestaande personeelskader (bermen maaien voor de gemeenten ...). Zo ontstaat een win-winsituatie. De boer neemt de landschaps- en natuurbeheerswerken op in zijn bedrijfsvoering en krijgt er een marktconforme vergoeding voor. De opdrachtgever (overheid, vzw, privébedrijf ...) ziet de opdracht efficiënt en kwaliteitsvol uitgevoerd. Het resultaat is een economische en een ecologische meerwaarde, kortom een Eco²-resultaat.

Een kans voor de boer

Wie als agrarische ondernemer natuur- en landschapswerken uitvoert, verdient een bijkomend inkomen. Hij kan ook zijn machines beter benutten. Daarnaast zorgt dit werk voor variatie, de landbouwer werkt geregeld in team met anderen samen en de opdrachten komen de leef- en woonkwaliteit van de plaatselijke gemeenschap ten goede.

Boeren die werken willen uitvoeren voor derden, moeten voldoen aan enkele wettelijke vereisten: inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen, registratie als aannemer, voldoende verzekeringen ... Door de werken uit te voeren als vennoot van agro|aanneming kan een boer met weinig administratie wettelijk aan de slag. Agro|aanneming coördineert alle werken die de boer als vennoot uitvoert: opdrachten aannemen, offertes opstellen, de werken opleveren, facturen uitschrijven voor de klant-opdrachtgever (vergoeding voor het geleverde werk, vergoeding voor het gebruik van het ingezette materiaal ...). Agro|aanneming biedt dus een correct kader waarbinnen boeren aan landschapsbeheer kunnen doen. Zij kunnen een extra bedrijfsinkomen verdienen, met een minimum aan administratie en zonder dat het hun hoofdactiviteit nadelig beïnvloedt op vlak van btw en fiscaliteit.

Een kans voor de beheerder

Beheerders (gemeentebesturen, overheidsinstanties, vzw's ...) die agrariërs inschakelen, weten zich verzekerd van ondernemers die gewoon zijn om zelfstandig te werken. Bovendien beschikken de betrokkenen over een uitgebreid machinepark en zijn ze flexibel inzetbaar. Elke opdrachtgever kan zo tegen een aantrekkelijke prijs onderhouds- en beheerswerken laten uitvoeren.

De regionale coördinatoren van agro|aanneming staan borg voor transparante offertes en facturen, voor duidelijke afspraken met de boeren over de uitvoeringsperiode, voor begeleiding tijdens de uitvoering en voor een eindresultaat dat beantwoordt aan de wensen van de opdrachtgever. Agro|aanneming biedt een sluitend kader waarbinnen boeren en tuinders aan landschapsbeheer kunnen doen, tot tevredenheid van elke opdrachtgever.

Hoe grijp je je kans?

Heb je als boer of tuinder interesse om agrarische aannemingswerken uit te voeren? Neem dan contact op

In Zuid-Limburg voerden het voorbije jaar verschillende landbouwers uit de streek beheerswerken uit aan de streekeigen holle wegen. Hier trad het regionale landschap Haspengouw-Voeren op als opdrachtgever.

met agro|aanneming. Dan zal een van de regionale coördinatoren je contacteren voor een afspraak. In dat gesprek krijg je alle informatie en kan je al je vragen kwijt. Zodra je – tegen een symbolische prijs – vennoot bent van agro|aanneming, kan je aan de slag.

Zie jij als beheerder mogelijkheden om landbouwers in te schakelen binnen de gemeente, binnen jouw project- of werkgebied, aarzel dan niet om contact op te nemen met agro|aanneming. Ook jij kan rekenen op een bezoek van een van de regionale coördinatoren, die je wegwijs maakt in de mogelijkheden die agro|aanneming te bieden heeft.

INFORMATIE – Je kan terecht bij agro|aanneming, 016 28 64 64, info@agroaanneming.be of www.agroaanneming.be.

Agro|aanneming sloot met de gemeente Gooik een jaarovereenkomst af voor allerlei beheerswerken, onder meer aan twee Gooikse rietvelden, aangelegd in het kader van de ruilverkaveling Elingen. De werken omvatten het maaien van grasstroken, nazicht van het waterbuizensysteem, verwijderen van wilgenopslag, knotten van wilgen ... De gemeente hoeft zich over deze rietvelden geen zorgen meer te maken: agro|aanneming en twee Gooikse boeren voeren het werk uit.

Landschappelijke buffering in Gentse Kanaalzone

In het derde luik van het Eco²-project willen we ons richten op het uitwerken van een gebiedsgerichte en marktgerichte aanpak voor landschapontwikkeling, met een lokale betrokkenheid. De Gentse Kanaalzone wordt daarbij ons concrete werkgebied. Samen met de betrokken landbouwers en de omwonenden willen we via een gebiedsgerichte aanpak verschillende gebieden aan de rand van de haven inrichten voor natuur en landbouw. Een gebiedsfonds moet de landbouwers een degelijke vergoeding garanderen voor het beheer van de natuur- en landschapselementen.

Inrichting koppelingsgebieden

Net als de andere havengebieden breidde ook de Gentse haven de laatste jaren sterk uit. Toch kiest men ervoor de kanaaldorpen niet te laten verdwijnen. Door te voorzien in overgangszones tussen de bedrijventerreinen en de woonkernen, via de zogenaamde koppelingsgebieden, wil men de leefbaarheid van deze dorpen ook op langere termijn garanderen. Deze koppelingsgebieden worden de komende jaren ingericht als bos-, park-, natuur- en agrarisch gebied. Zo zullen ze aangename ruimten vormen, met een bufferende functie tegen geluidsoverlast, fijn stof, visuele en geurhinder. Ze bieden een antwoord op de vraag naar meer groen in de Gentse Kanaalzone, maar bieden tegelijkertijd ook nog kansen voor landbouwactiviteiten.

Het bos-, park- en natuurgebied in de koppelingsgebieden wordt grotendeels ingericht door de overheid; de agrarische gebieden behouden er hun hoofdfunctie landbouw. Om ervoor te zorgen dat deze landbouwgronden ook de vooropgestelde bufferfunctie zouden kunnen uitoefenen, is het zeker gewenst dat er landschapselementen (bomenrijen, houtkanten ...) aangeplant worden op of langs de percelen. De uitdaging van het project Eco² ligt in het zoeken naar mogelijkheden die van de gewenste aanplanting van houtige gewassen ook voor de landbouwers een interessante zaak maken. De landbouwers zijn immers de beheerders van de percelen. Er zijn daarbij meestal geen zware ingrepen nodig.

Burgers en bedrijven van de Gentse Kanaalzone vragen een kwalitatief landschap. Landbouwers wensen dan weer verder te boeren in het resterende agrarische gebied. De combinatie van beide behoeften biedt interessante kansen aan de boeren als uitvoerders van landschapsbouw. Via het beheer van de aanwezige natuurelementen kunnen de landbouwers zich verzekeren van een bijkomend inkomen op hun bedrijf. De aanwezigheid van veel burgers en industrie

kan daarbij zorgen voor de nodige stimulansen en financiële middelen. De combinatie van enerzijds diegenen die meer groen vragen en ook beschikken over de nodige middelen hiervoor (burgers, bedrijfsleven en overheid) en anderzijds degenen die hun gronden hiervoor ter beschikking moeten stellen en beheren (landbouwers, eigenaars), creëert een unieke kans voor een kwaliteitsvol landschap in de Gentse Kanaalzone. Het is zoeken naar win-winsituaties voor alle betrokken partijen, waarbij men de financiële stimulans voor de betrokken landbouwers niet uit het oog mag verliezen. De huidige grondgebruikers krijgen als eersten de kans om de aanwezige natuur- en landschapselementen te onderhouden.

Gebiedsfonds

Om dit project te laten slagen, is het nodig een breed draagvlak te creëren. Het is immers belangrijk dat dit project zoveel mogelijk lokale actoren kan bereiken en enthousiasmeren. Nog belangrijker is echter dat deze actoren goed kunnen samenwerken. Dit kan het wederzijdse begrip tussen de verschillende partijen in het gebied bevorderen. Alleen op die manier kan men het gezamenlijk doel bereiken: een kwalitatief landschap als buffer voor de dorpen in de Gentse Kanaalzone. Men moet een stevig participatie- en interactiekader ontwikkelen waarbij alle partijen niet alleen een evenwaardige inbreng kunnen hebben, maar ook uitgenodigd worden om gelijke inspanningen te leveren.

Zo kan een boer in ruil voor de gewenste landschapsbouw op zijn perceel een marktconforme vergoeding verwachten. Het is deze keer niet alleen de overheid die hier financiële steun verleent. Om te voldoen aan de vraag naar meer groen is een grotere participatie gewenst van de groepen die hiervan direct of indirect genieten, zoals burgers en bedrijven. De overheid opteert ervoor om niet alles zelf te sturen, maar neemt eerder een faciliterende en begeleidende rol op zich. Een innovatieve aanpak van de financiering dringt zich hier op.

Eerdere ervaringen in het buitenland tonen aan dat gebiedsfonds een interessant middel kunnen zijn om de verschillende partijen actief te betrekken bij een kwaliteitsvolle landschapsbouw. Zo'n gebiedsfonds moet zijn middelen onder meer halen bij degenen die voordeel halen uit het initiatief, in dit geval de bedrijven uit de kanaalzone en de inwoners van de kanaaldorpen. Mits zo'n gebiedsfonds goed beheerd wordt, kan het een duurzame instandhouding van het landschap in de tijd verzekeren en krijgen de landbouwers de kans een bijkomend inkomen te verwerven via het beheer van het landschap en de ingerichte natuurelementen.

Met Europese steun probeert de Vlaamse Landmaatschappij deze innovatieve aanpak vorm te geven tegen eind 2010. De uitdaging om in Vlaanderen landschappelijke kwaliteit te garanderen, ook in minder vanzelfsprekende gebieden, wordt steeds groter. We kunnen dan ook niet anders dan zoeken naar meer samenwerking tussen overheid, bedrijven, maatschappelijke organisaties en burgers, waarbij ieder zijn of haar verantwoordelijkheid opneemt. Dit pioniersproject kan alvast een belangrijke stap vooruit betekenen.

INFORMATIE – Wil je meer weten over het project Gentse Kanaalzone, kan je steeds terecht bij VLM Oost-Vlaanderen, Ganzendries 149, 9000 Gent; Sylvie Fosselle (09 248 85 45 en sylvie.fosselle@vlm.be) of Stefan De Brabander (09 248 85 71 en stefan.debrabander@vlm.be).

